

КРОВ І ПОПІЛ

ДЖЕННІФЕР Л. АРМЕНТРАУТ

ВІЙНА ДВОХ КОРОЛЕВ

З англійської переклала Марія Пухлій

Київ
BOOKSHEF
2023

РОЗДІЛ 1

КАСТІА

Цокотіння та шкрябання пазурів стало ближчим, а слабенький вогник над єдиною свічкою заблимав і згас, зануривши камеру в пітьму.

У відкритому арковому проході з'явилася густіша маса тіней — потворна постать, що стояла навкарачки. Вона зупинилася й засопіла, гучно, наче паршивий щурило: занюхала кров.

Мою кров.

Я посунувся, готуючись, і гладенькі смути тіньовику в мене на горлі й щиколотках затягнулися. Цей клятий камінь було неможливо розбити, але він усе-таки був корисним.

У істоти вирвався низький крик.

— Ох... — Істота вирвалася з проходу й побігла вперед. Її жалісний стогін перетворився на пронизливий вереск. — ...*уїти*.

Я зачекав, доки сморід розкладу, який ішов від неї, не досяг мене, а тоді притулився спиною до стіни, піднявши ноги. Ланцюг між моїми щиколотками був невеликий, десь із пів фута завдовжки, а кайдани не піддавалися ні на дюйм, але цього вистачало. Впершись босими стопами у плечі істоти, я добре, хоч і зовсім без приємності, придивився до неї, коли її мерзотне дихання війнуло мені в обличчя.

Боги, цей спраглий був не зі свіжих.

На його безволосому черепі трималися клаті сірої плоті, він не мав половини носа. Одна вилиця була повністю оголена, а очі палали, наче розпечене вугілля. Губи — роздерті й понівечені...

Спраглий опустив голову і вгородив ікла мені в литку. Його зуби проткнули штани й м'язи. Ногу пронизав вогненний біль, і я засичав, втягуючи повітря крізь зуби.

Воно того варте.

Біль був більш ніж вартий того.

Я цілу вічність терпів би ці укуси, аби тільки це означало, що вона в безпеці. Що не вона в цій камері. Що боляче не їй.

Я скинув із себе спраглія та схрестив ноги, протягнувши короткий ланцюг по шиї істоти. Крутнувся в поясі, зтягуючи тьмянний кістяний ланцюг у неї на горлі, і спраглій припинив волати. Коли я повернувся далі, пута в мене на горлі стиснулися, перекривши повітря, а ланцюг уп'явся спраглієві в шию. Істота замахала руками на підлозі, а я смикнув ногами у протилежний бік, ламаючи їй хребет. Коли я підтягнув істоту так, що до неї могли дотягнутися мої спутані руки, її спазми стали більш схожими на сіпання. Ланцюг у мене між зап'ястками, з'єднаний із путами на горлі, був набагато коротший, але його довжини вистачало.

Я взяв спраглія за холодні, вологі щелепи й, різко опустивши його голову, гепнув нею об кам'яну підлогу біля своїх колін. Плоть розітнулася та оббризкала мені живіт і груди підгнилою кров'ю. З мокрим тріском розкололася кістка. Спраглій обм'як. Я знав, що він не залежуватиметься на підлозі, та це дало мені трохи часу.

Мої легені палали. Я розкрутив ланцюг і копняком відіпхнув істоту від себе. Вона впала біля арки мішаниною кінцівок, а я розслабив м'язи. Смуга на шиї поволі розтиснулась і врешті пропустила повітря в мої легені, які вже запалали.

Я витріщився на тіло спраглія. В будь-якій іншій ситуації я, як завжди, виштовхав би цю заразу в коридор, але я слабшав.

Я втрачав забагато крові.

Вже.

Кепський знак.

Я, важко дихаючи, опустив погляд. На моїх передпліччях зі внутрішнього боку, трохи нижче тіньовикових смуг, тягнулися повз лікті, перетинаючи жили, неглибокі порізи. Я поражував їх. Знову. Просто для певності.

Тринадцять.

Тринадцять днів минуло, відколи цю камеру вперше наводнили Служниці, вдягнені в чорне й німі, мов могили. Вони приходили раз на день, щоб розітнути мені плоть і наточити з мене крові, ніби, хай йому грець, гарного вина з бочки.

Мій рот скривився в неприродній, дикій усмішці. На початку я спромігся вивести з ладу трьох із них. Виривав їм горлянки, коли вони опинялися занадто близько. Через це вони вкоротили ланцюг між моїми зап'ястками. Однак дійсно залишилася мертвою лиш одна з них. В інших двох клятих Служниць горлянки затягнулися за кілька хвилин. Це видовище вражало та водночас обурювало.

Зате я дізнався дещо цінне.

Не всі Служниці Кривавої королеви — Ревенантки.

Я ще не знав напевне, як можна скористатися цією інформацією, та підозрював, що за допомогою моєї крові роблять нових, новісіньких Ревів. Або ж її подають якимось щасливчикам на десерт.

Закинувши голову та притулившись нею до стіни, я постарався не дихати надто глибоко. Якщо я не задихнуся від смороду вбитого спраглія, то вже точно задихнуся через клятий тіньовик на горлі.

Я заплющив очі. Першого разу Служниці з'явилися пізніше. Скільки днів минуло? Я не знав точно. Два дні? Тиждень? Чи?..

Тут я зупинився. «Облиш цю хрін».

Я не міг іти цим шляхом. І не бажав. Я чинив так попереднього разу — намагався вести лік дням і тижням, доки не настала мить, коли час просто припинив текти. Години перетворилися на дні. Тижні — на роки. А мій розум став гнилим, як кров, що сочилася з розбитої голови спраглія.

Проте тут і зараз усе було інакше.

Камера була більша, без ґрат на вході. Завдяки тіньовику й ланцюгам вони були непотрібні. Пута складалися з заліза й кісток божеств і були з'єднані з гаком у стіні,

а далі — з системою блоків, за допомогою якої їх можна було подовжувати чи вкорочувати. Я міг сідати й трохи рухатись, але поза тим — нічого. Однак вікон у камері, як і раніше, не було, а сирий, затхлий запах підказував, що мене знову тримають під землею. Спраглії, що розгулювали де хотіли, також були новиною.

Я ледь-ледь розплющив очі. Срань біля арки, напевно, була шостою чи сьомою, що проникла до камери, пішовши на запах крові. Їхня поява підказувала, що на поверхні зі спрагліями зовсім біда.

Я вже чув про напади спрагліїв у межах Узвишшя, що оточувало Карсодонію. Кривава корона звинувачувала в цьому Атлантию й розгніваних богів. Я завжди вважав, що річ у Вознесених, які стають жадібними й дозволяють обертатися смертним, якими живляться. Тепер же я починав думати, що спрагліїв, можливо, тримають тут. Щоправда, невідомо, де це «тут» розташоване. А якщо це правда й вони можуть вилазити на поверхню землі, то я теж можу.

Якби ж то можна було зробити ці клятві ланцюги вільнішими... Я вже безбожно довго тягнув за той гак. Завдяки всім спробам він відділився від стіни хіба що на пів дюйма.

Однак це була не єдина відмінність, що з'явилася цього разу. Крім спрагліїв, я бачив лише Служниць. Як це сприймати, не знав. Мені здавалося, що все буде як попереднього разу. До мене аж надто часто ходитимуть Кривава корона та її друзяки, які кепкуватимуть, завдаватимуть болю, житимуться й робитимуть що заманеться.

Звісно, попереднього разу ця фігня з полоном почалася не так. Кривава королева спершу намагалася відкрити мені очі, переманити мене на свій бік. Налаштувати проти власної сім'ї та власного королівства. Коли це не спрацювало, стало по-справжньому весело.

Маліка спіткало те саме? Він відмовлявся підігравати, тож його зламали так, як мало не зламали мене? Я ковтнув, хоча ковтати було нічого. Я не знав. Брата також досі

не бачив, але з ним, найпевніше, щось скоїли. Він був у них набагато довше, а я знав, на що вони здатні. Знав цей відчай і цю безнадію. Як воно — дихати й відчувати на смак усвідомлення власної безпорадності. Брак відчуття власного «я». Навіть якщо на нього ніколи не здіймали руки, такий полон із майже цілковитою ізоляцією за якийсь час починає діяти на психіку. І цей час коротший, аніж можна подумати. Це навіває різні думки. *Нав'язує* різні думки.

Задержавши ногу, що пульсувала болем, якомога вище, я опустив погляд на свої руки, які поклав на коліна. Золотого завитка на лівій долоні було майже не видно в темряві.

Маківка.

Я зімкнув пальці на відбитку й міцно стиснув долоню, неначе якимось робом міг уявити щось, окрім звуку її криків. Забути, як її прекрасне лице перекошилося від болю. Я не хотів бачити це. Я хотів бачити її такою, як на кораблі, з рум'яним обличчям і ледь помітним сріблястим сяйвом за зіницями приголомшливих зелених очей, завзятих і жадібних. Я хотів згадувати щоки, рожеві від пристрасті чи роздратування. Останнє зазвичай бувало тоді, коли вона мовчки — або дуже голосно — розмірковувала, чи не буде недоречно мене штрикнути. Я хотів бачити її розкішні розтулені уста й сяйво на її шкірі, коли вона торкалася моєї плоті та зцілювала мене у способи, яких ніколи не пізнає й не зрозуміє. Я знову мимоволі заплющив очі. І, трясця, не побачив нічого, крім крові, що текла в неї з вух і носа, поки її тіло корчилося в моїх обіймах.

Боги, звільнюся — роздеру ту сучу королеву на шматки.

Неодмінно.

Так чи інакше звільнюся і зроблю так, щоб вона відчула все, що *коли-небудь* робила з Маківкою. Вдесятеро сильніше.

Вловивши ледь чутний звук кроків, я швидко розплющив очі. Коли я поволі випрямив ногу, м'язи в шії напружилися. Це було ненормально. Відколи Служниці востаннє виконали те кровопускання, могло минути всього кілька годин. Якщо я ще не почав втрачати лік часу.

Я зосередився на звуку кроків, і в грудях з'явився якийсь неспокій. Крокувало багато істот, але в однієї хода була важча. Чоботи. Я зціпив зуби, підвівши погляд на вхід.

Першою ввійшла Служниця, що майже зливалася з темрявою. Її спідниці промайнули повз загиблого спраглія. Вона не сказала нічого. Сталь черкнула об кремінь, і на гноті свічки на стіні, де вже догоріла одна свічка, з'явилося полум'я. Коли перша Служниця запалила ще кілька свічок, увійшли ще чотири. Риси облич жінок приховували крила, намальовані чорною фарбою.

Я замислився про те саме, над чим думав щоразу, коли їх бачив. Що то за хрін із фарбуванням обличчя?

Я питав уже з десятків разів. І досі не дістав відповіді.

Вони стали обабіч входу (до них долучилася перша), і я здогадався, хто зараз надійде. Мій погляд уп'явся у вільний простір між ними. До мене долинули пахощі троянди й ванілі. У грудях з'явилася лютість, палка й нескінченна.

А тоді ввійшла вона, зовні — цілковита протилежність своїх Служниць.

Біла. На цьому чудовиську була дуже обтисла сукня бездоганного, майже прозорого білого кольору, що практично нічого не лишала уяві. Я скривив губи від огиди. Якщо не брати до уваги рудувато-каштанового волосся, що доходило до затуленої тонкої талії, вона нічим не була схожа на Маківку.

Принаймні так я повторював сам собі.

Що в її рисах — розрізі очей, прямій лінії носа з рубіновою сережкою чи повних, виразних вустах — немає нічого й близько знайомого.

Це не значить ні хріна.

Маківка нічим не схожа на неї.

На Крижаву королеву. Ілеану. Ісбет. Більш відому як рідкісна сучка, яка скоро здохне.

Вона підійшла ближче. Я досі гадки не мав, як не здогадався, що вона не Вознесена. Очі в неї були темні, бездонні, але не такі непроникні, як у вампірі. Її дотик... трясця, за

багато років він злився з іншими. Однак він, хоч і холодний, не був крижаним і безкровним. А втім, чого це я чи хто завгодно став би думати, що вона може не бути тією, ким себе називає?

Хто завгодно, тільки не мої батьки.

Вони, напевно, знали правду про Крижаву королеву — про те, хто вона насправді. І не сказали нам. Не попередили нас.

Мене гриз кусючий, жалючий гнів. Може, знання про це й не запобігло б такому кінцю, але вже точно всіляко вплинуло б на наше поводження з нею. Боги, ми були б краще підготовлені, якби знали, що особливе безумство Крижавої королеви породжене багатовіковою жагою помсти. Це змусило б нас замислитися. Ми збагнули б, що вона дійсно здатна на *що завгодно*.

Однак тепер нічому з цього не можна зарадити, бо мене прип'яли до клятої стіни, а Маківка десь там перетравлює думку про те, що ця жінка — її мати.

«У неї є Кіран, — нагадав я собі. — Вона не сама».

Фальшива королева також була не сама. За нею ввійшов високий чоловік, схожий на живу запалену свічку. Це чмо було золоте від волосся до намальованих на обличчі крил. Його блакитні очі були такі світлі, що здавалися майже знебарвленими. Схожі очі були в деяких Служниць. Напевно, теж Рев. Але одна зі Служниць, у яких загоїлося роздерте горло, мала карі очі. Не в усіх Ревів були світлі райдужки.

Він затримався біля входу. Зброю він ховав не так завзято, як Служниці. Я побачив у нього чорний кинджал на грудях і два мечі на спині. Їхні вигнуті руків'я стирчали вище стегон. *Хай іде в сраку*. Я переключив увагу на Крижаву королеву.

Коли Ісбет опустила погляд на спраглія, на діамантових шпичаках її рубінової корони зблиснуло сяйво свічок.

— Не знаю, в курсі ти чи ні, — невимушено промовив я, — та в тебе проблема зі шкідниками.

Вона підняла одну темну брову, двічі клацнувши пальцями з червоними нігтиками. Дві Служниці синхронно заворушилися й підняли те, що зосталося від спраглія. Вони винесли істоту з камери, а тим часом Ісбет перевела погляд на мене.

— Маєш хріновий вигляд.

— Так, але я можу привести себе до ладу. А ти? — всміхнувся я, зауваживши, як напружилася шкіра довкола її вуст. — Тобі не змити із себе смороду й не позбутися цього живленням. Оте *лайно* всередині тебе.

Сміх Ісбет скидався на дзеленчання скла й діяв мені геть на всі нерви.

— Ох, любий мій Кастіле, я забула, яким чарівним ти можеш бути. Не дивно, що моя донька в такому захваті від тебе.

— Не називай її так, — загарчав я.

Вона підняла обидві брови, граючись із перснем на вказівному пальці. Перстень був золотий із рожевим діамантом. Золото було блискуче, сяяло навіть у тьмяному освітленні — мерехтіло так, як може мерехтіти лиш атлантийське золото.

— Будь ласка, не кажи, буцімто сумніваєшся, що я її мати. Знаю, я не еталон чесності, та про неї не казала нічого, крім правди.

— Мені до сраки, чи носила ти її в утробі дев'ять місяців і чи народила її самотужки. — У мене стиснулися кулаки. — Для неї ти — ніщо.

Ісбет неприродно застигла й затихла. Минала секунда за секундою. А тоді вона сказала:

— Я була її матір'ю. Вона про це не пам'ятає, бо тоді була зовсім крихіткою, бездоганною та прекрасною в усьому. Я спала та прокидалася поряд із нею щодня, доки не зрозуміла, що більше не можу так ризикувати. — Вона ступила вперед, і поділ її сукні проїхав крізь калюжу спраглійської крові. — І я була її матір'ю, коли вона вважала мене лише своєю королевою, лікувала її рани, коли вона так тяжко

постраждала. Я віддала б що завгодно, аби цьому запобігти. — Її голос став тоншим, і тепер я майже був готовий повірити, що вона каже правду. — Я зробила б що завгодно, аби тільки вона жодної миті не страждала від болю. Не згадувала про той кошмар щоразу, коли дивилася на себе.

— Дивлячись на себе, вона не бачить нічого, крім краси та сміливості, — різко заявив я.

Вона підняла підборіддя.

— Ти справді так думаєш?

— Я це знаю.

— Дитиною вона часто плакала, коли бачила своє віддзеркалення, — сказала мені Ісбет, і в мене стиснулися груди. — Часто благала мене виправити її.

— Її не треба виправляти, — закипів я. Мені було прикро — просто *нестерпно*, — що Маківка колись так думала, хай навіть і в дитинстві.

Ісбет помовчала якусь мить.

— І все ж я зробила б що завгодно, аби не допустити того, що з нею сталося.

— І ти думаєш, що нічим до цього не доклалася? — зухвало промовив я.

— Не я покинула безпечні столицю й Вейфер. Не я її викрала. — Вона зціпила зуби й випнула підборіддя у збіса знайомій манері. — Якби Коралена не зрадила мене — не зрадила її, — Пенеллафі ніколи не пізнала б такого болю.

Недовіра боролася в мені з огидою.

— І все ж ти однаково її зрадила, відправивши до Масадонії? До герцога Тірмана, який...

— Не треба. — Вона знову заціпеніла.

Вона не хоче цього чути? Прикро.

— Тірман регулярно з неї знущався. І дозволяв іншим робити те саме. Зробив із цього неабияку розвагу.

Ісбет здригнулася.

Справді здригнулася.

Я вишкірив ікла.

— Це на твоїй совісті. Ти не маєш права звинуватити в цьому когось іншого, а себе звільнити від почуття провини. Він завдавав їй болю щоразу, коли її торкався. Це на твоїй совісті.

Вона глибоко вдихнула й випрямилася.

— Я не знала. Якби знала, то розітнула б йому живіт і згодовувала б йому його ж нутрощі, доки він не вдавився б ними.

А в цьому я вже не сумнівався.

Бо вже бачив, як вона зробила таке зі смертною людиною.

Коли вона поглянула на мене згори вниз, її міцно стулені губи затремтіли.

— Його вбив *ти*?

Мене накрила нестримна хвиля задоволення.

— Так, я.

— Так, щоб було боляче?

— А ти як думаєш?

— Так. — Вона відвернулася й попрямувала до стіни. Тим часом дві Служниці повернулися й мовчки стали на свої місця біля дверей. — Добре.

Я сухо засміявся.

— І з тобою вчиню так само.

Вона злегка всміхнулася мені через плече.

— Кастіле, мене завжди вражала твоя витривалість. Гадаю, вона дісталася тобі від матері.

Мій рот наповнився кислотою.

— Кому, як не тобі, це знати?

— Просто знай... — знизала вона плечима, а за мить продовжила: — Попервах я не ненавиділа твою матір. Вона кохала Малека, зате він кохав мене. Я їй не заздрила. Я її жаліла.

— Певен, що вона буде рада це почути.

— Сумнівно, — стиха промовила вона й поправила свічку, що нахилилася. Її пальці промайнули крізь полум'я, і воно сильно зарябіло. — Щоправда, тепер я її таки ненавиджу.

Мені було абсолютно байдуже.

— Усіма фібрами душі. — Від вогника, якого вона торкнулася, пішов дим. Дим почорнів — набув непроглядної, густої чорноти — й лишив слід на вологому камінні.

Це було відверто ненормально.

— Що ти в біса таке?

— Я не більше ніж легенда. Казочка, якою атлантийських дітей колись застерігали, що не треба красти те, на що вони не заслужили, — відповіла Ісбет, дивлячись на мене через плече.

— Ти ламеня?

Ісбет засміялася.

— Мила відповідь, але я думала, що ти надто розумний для такого. — Вона перейшла до іншої свічки й також поправила її. — Може, за твоїми стандартами й переконаннями я й не бог, але сил у мене не менше, ніж у бога. То чому я не така? Не бог?

Мені дещо згадалося — я був певен, що це якось казав Кіранів батько, коли ми були молодші. Коли вовченка, яку кохав Кіран, помирала і він молив богів її врятувати, хоч і знав, що вони сплять. Коли він молив ту силу, яка могла його послухати. Джаспер застерігав його, що... може відповісти істота, яка не є богом.

Що може відповісти фальшивий бог.

— Деміс, — хрипко прошепотів я, виривавши очі. — Ти деміс. Фальшивий бог.

У Ісбет піднявся один кутик рота. Однак тут заговорив золотий Рев.

— Ну, схоже, він *справді* недурний.

— Іноді, — знизала вона плечима.

А щоб його. Я вважав, що деміси — це така сама вигадка, як ламеня.

— І ти була ним завжди? Недолугою імітацією справжнього бога, що заповзялася руйнувати життя доведеним до розпачу?

— Вельми образлива думка. Але ні. Демісами не народжуються, а стають, коли якийсь бог здійснює

заборонене діяння — возносить смертного, якого не було обрано.

Я геть не розумів, що вона має на увазі під смертним, якого було обрано, і не зміг цим поцікавитися, бо вона спитала:

— Що ти знаєш про Малека?

Я краєчком ока побачив, як золотий Рев нахилив голову.

— Де мій брат? — запитав я натомість.

— Десь.

Ісбет стала навпроти мене, зціпивши руки. Прикрас на них не було, крім атлантійського персня.

— Я хочу його побачити.

З'явилася ледь помітна усмішка.

— На мою думку, це було б нерозважливо.

— Чому?

Вона трохи наблизилася до мене.

— Ти не заслужив на це, Кастіле.

Кислота полилася мені в жили.

— Дуже неприємно тебе розчаровувати, та ми в цю гру більше не гратимемо.

Ісбет надула губи.

— Але мені ця гра дуже подобалася. Малікові теж. Що-правда, він грав у неї набагато краще, ніж ти.

Усе моє тіло запульсувало люттю. Я відштовхнувся від підлоги, загарчавши від гніву. Дотягнутися вийшло не надто далеко. Пута на горлі смикнули голову назад, а наручники й пута на ногах стиснулись і різко потягнули мене до стіни. Служниці ступили вперед.

Ісбет підняла одну руку, жестом наказуючи їм відступити.

— Тепер тобі краще?

— Чому ти не підходиш близько? — загарчав я. Мої груди здіймалися й опускалися, а пута на горлі поволі ослабли. — Від цього мені стане краще.

— Я в цьому не сумніваюся, та от у чім річ: я маю плани, для яких мушу зберегти ціле горло й голову на плечах, — відказала Ісбет і провела однією рукою по грудях.

— Плани завжди можуть змінитися.

Ісбет самовдоволено всміхнулася.

— Але цей план також вимагає, щоб ти залишився живим. — Вона подивилася на мене. — Ти в це не віриш, так? Якби я хотіла твоєї смерті, ти вже був би мертвий.

Я примружено подивився на неї, а вона швидко кивнула, ворухнувши підборіддям. Золотий Рев вийшов у коридор і хутко повернувся з лантухом із мішковини. Я тієї ж миті занюхав сморід смерті й розкладу. Цілковито зосередився на торбі в руках Рева. Я не знав, що там лежить, але знав, що колись це було живою істотою. Мое серце важко забилося.

— Схоже, моя донька, колись товариська й чарівна, відросла неабияку... схильність до насильства, а також хист до яскравих жестів, — зауважила Ісбет, тим часом як Рев став на коліна й розв'язав лантух. — Пенеллафі відправила мені послання.

Я мимоволі відкрив рота, коли золотий Рев обережно нахилив мішок, а тоді звідти викотилася... хай йому трясця, голова. Я вмить упізнав оте біляве волосся та квадратну щелепу.

Король Джалара.

Бляха-муха.

— Як бачиш, послання було дуже цікаве, — м'яко сказала Ісбет.

Мені не вірилося, що переді мною голова Кривавого короля. На моєму обличчі поволі розтягнулась усмішка. Я засміявся низьким щирим сміхом. Боги, Маківка... трясця, вона була просто *дивовижною* злючкою, і мені *не терпілося* показати їй, як сильно я це схвалюю.

— Оце... боги, оце моя королева.

Золотий Рев здивовано вирячив очі, та я сміявся, доки мій порожній шлунок не зсудомило. Доки очі не защипало від сліз.

— Я рада, що це тебе веселить, — холодно зауважила Ісбет.